

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

МЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТ
църковни учр
др. за год
месеца 80
да 50 лева (с
мо годишен
вестникъ—10
което се отна
турката, да се

2791 Тукъ, пл. Св. Недѣлѣ
Богосл. ф-тетъ, Дар.

България: За всички абонати
вещници, учители, частни лица и
два (платими на два пжти); за 6
ми на единъ пжтъ); за 3 месе
а чужбина (абонаментътъ е са
ата)—250 лева. III. Само „Църковенъ
„Духовна култура“—40 лв. Всичко,
ърковенъ вестникъ“ и при
о Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомѣстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични су
ми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само
предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща
се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за под
писъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитъ
обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ напра
во въ Администрацията; частни обявления се приематъ
и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30%
отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Царевата речъ за свещения огънь. — П.
2. За утрешна България. — Н.
3. Носталгия за рая. — Проф. Никифоръ Крайникъ.
4. Предъ нови задачи. — Йото Нитовъ.
5. Целъ и смисълъ на историята. — Б. п. Стоименовъ.
6. Жрецъ на словото и сърдцето. — Ал. Беровски.
7. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
8. Бележки и отзивы.
9. Изъ печата.
10. Книги.
11. Писма и дописки.
12. Официаленъ отдѣлъ.
13. Седмиченъ прегледъ на събитията.
14. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ II. Въ чужбина.

Царевата речъ за свещения огънь.

Огънятъ, обикновено, е символъ на свѣтлина и топлина, на духовенъ полетъ и нравствена чистота; а когато всички го взиматъ отъ едно и също огнище, той е символъ и на народностно единение.

При организиране на ветхозаветното Божие царство (Църквата) на земята, огънь падналъ отъ небето и запалилъ жертвитъ при първото свещенодействие на Аврона (Лев. 9, 24). Този огънь билъ божественъ, свещенъ, и жрецитъ били длъжни постоянно да го поддържатъ на жертвеника и отъ него винаги да взематъ разгорени вжглени, необходими за свещенодействията въ скинията, а покъсно въ храма, който презъ всичкото време свѣтѣлъ на богоизбрания народъ, освещавалъ го и обединявалъ. Небрежността, проявена тогава, още въ самото начало, отъ двама свещеници, които, вмѣсто отъ свещения огънь на жертвеника, взели обикновенъ („чуждъ“) огънь за своитъ кадилници, била страшно наказана (Лев. 10, 1—2), и туй дало на всички да разбератъ — колко строго трѣбва да се пази Божията наредба за свещения огънь.

И при организиране на Българското царство билъ запаленъ такъвъ огънь въ престолния градъ Преславъ — въ храма на царъ Симеона, и отъ тукъ билъ разнесенъ по всички български земи. Съ тоя свещенъ огънь — български, а не „чуждъ“, защото

билъ божествениятъ огънь на св. Кирила и Методия, възпламененъ отъ св. Климента и св. Наума — Симеонъ Велики обединилъ българския народъ и създалъ силна държава — велика България. Този огънь никога не загасналъ и презъ всички вѣкове съ своя божественъ пламъкъ е свѣтѣлъ на нашия народъ, вдъхновявалъ го и обединявалъ, като презъ леденитъ дни на тежкото робство само споменътъ за него е билъ достатъченъ да стопли сърдцата на всички, да крепи духа имъ и да възпламени надеждата имъ за свѣтли народни бджнини.

Тоя свещенъ огънь на българското единство бѣ донесенъ отъ старопрестолния Преславъ въ София на 20 т. м. вечерта и, благословенъ отъ родната Църква, бѣ предаденъ на червенокръстци да го отнесатъ, за деня на св. Кирила и Методия, въ новоосвободенитъ български земи, за да свѣтне той и тамъ, гдето толкова време бѣ непрогледенъ мракъ, и символично да изобрази тѣхното действително вече присъединение къмъ майка България и пълно приобщение къмъ нейнитъ радости и заветни идеали. При предаване този именно свещенъ огънь на младежитъ-браници Негово Величество Царьтъ произнесе вдъхновената историческа речъ, за която само хроникарахме въ миналия брой на „Църк. в.“.

Ето тая бележита речъ :

„Съ благоговение приемамъ свещения огънь, запаленъ въ старопрестолния нашъ Преславъ и съ благоговение го предавамъ на васъ, млади българи, да го разнесете по всички краища на новоосвободенитъ български земи. Неговиятъ пламъкъ, свѣтилъ презъ вѣкове въ Преславъ, Търново и въ светата Рилска обителъ, нека въ деня на св. Кирила и Методия се отрази съ новъ блъсъкъ въ водитъ на Дунава, Вардара и Нишава, на Охридското езеро и Бялото море.

глека този огънь, символъ на духовното единство на цялокупния български народъ, да осветли душитъ, да стопли сърдцата и да обедини около божествения си пламъкъ всички българи въ името на нашитъ скжни завети и светини, вѣковни копнежи и съкровени идеали.

Тази божествена искра, която презъ хилядолѣтието на нашата история, всрѣдъ величие и слава, въ борби и покрусъ, никога не загасна, създаде и кали несломимия български духъ и не-

говия безспиренъ полетъ къмъ свобода и напредъкъ.

Нека този божественъ огънь отново освети и съгрѣе цѣлата наша свободна свещена земя. Нека възпламени душитѣ и сърдцата, за да изградимъ тая земя благоденствуваща и мощна.

Да живѣе и пребже свободна и обединена България!"

Наистина, това е вдъхновено и знаменито царско слово! Не може по-ясно и по-красноречиво да се изтълкува символичното значение на българския свещенъ огънь. Не може да се отправи къмъ българския народъ по-пламененъ, по-силенъ и поубедителенъ зовъ къмъ пълно народно единение и сплотеностъ, къмъ грижливо, ревниво пазене на българския огънь. Тази историческа Царева речъ силно стопли дъзнатитѣ досега въ студено робство наши братя и възпламени духа на цѣлокупния, обединенъ вече български народъ.

П.

За утрешна България.

Ето, че Божията милостъ се излѣ надъ българския народъ. България почти завършва своето обединение. Българскиятъ народъ отъ Шаръ до Черно море и отъ Егея до Дунава се нарежда подъ народния трибагеникъ. Една душа, една плътъ става. Въ единадушие и въ единоислие трѣбва да почне най-новата ни история. Следъ чудото Божие сега трѣбва да дойде съзнанието да работимъ, като напрегнемъ все-народно сили, за да изградимъ велика по духъ и култура България. Духовнитѣ богатства на нашия народъ трѣбва да бждатъ извадени и използвани. Народнитѣ недостатъци трѣбва да бждатъ преодоленни и потиснати.

Историята е учителъ на народитѣ. Българската история е богата съ примѣри и дѣла на велики български синове, отъ които можемъ да се поучимъ и да имъ подражаваме. Дошло е време историята на нашия народъ да ни стане настолна книга, отъ която да се учимъ и черпимъ сили и куражъ за нашето бждеще. Дошло е време да опознаемъ нашата култура, да обикнемъ българската книга, да оценимъ достойно нашитѣ първи хора въ изкуството и науката. Така ние ще насърчимъ работницитѣ, които творятъ на българска почва духовна култура.

Дълго време страдахме отъ увлѣчения по модни идеи, тичахме по чужди култури, кланяхме се, съ една дума, на чуждото, отричайки народното. Дошло е време да се върнемъ къмъ народното творчество и него да обикнемъ. Предвзетитѣ идеи, на които много поколѣния служеха, донесоха хаоса въ душитѣ ни, донесоха разочарование за много млади хора, спрѣха много даровити хора отъ вѣренъ пжтъ и ги хвърлиха подиръ миражи. Много сили и дарования се изхабиха. Време е да се осъзнаемъ и тръгнемъ по вѣренъ пжтъ: чрезъ народното за народа. Любовта ни къмъ народа трѣбва да дойде следъ като сме познали добре своя народъ. А нашиятъ народъ чрезъ своя богатъ фолклоръ ще ни даде толкова богатъ материалъ, че можемъ да изградимъ най-добрата сграда.

Като разгърнемъ историята на нашия народъ, ще видимъ презъ всички времена велики синове, голѣми герои, които е откърмила селската хижа и скромната еснафска кжша на българския градъ. Имаме велики синове, чиито дѣла прескачатъ народната история и ставатъ герои за почитъ и отъ чужди народи. Нашиятъ народъ е далъ за съседни народи много борци,

въ които туптѣло сърдце, изпълнено съ любовъ къмъ ближния. Българскиятъ народъ е страдалъ твърде много отъ голѣмата си сърдечностъ и отзивчивостъ къмъ нещастията на своитѣ съседи. И никога не е получилъ нито една благодарностъ.

Трѣбва да се отърсимъ отъ много заблуждения, резултатъ на подражания. Ние сами трѣбва да станемъ творци на своята сждба, като се изучимъ добре. И ще откриемъ градивенъ материалъ за най-смѣли идеи и за най-възвишени постижения. Нашиятъ идеалъ отъ днесъ трѣбва да стане България. Родината ни трѣбва да се стремимъ да направимъ най-добрата земя, най-културната държава, най-благоустроената земя, най-справедливо уредената стопански и политически държава. Така ще оправдаемъ саможертвата на тия, които съ хиляди умрѣха за България.

Нека надъ временното, надъ себичнитѣ чувства събудимъ най-хубавитѣ родолюбиви чувства и съ най-голѣма чистота посветимъ силитѣ си за родината и народа си. Най-голѣмата ни радостъ трѣбва да бжде жертвата за щастието на цѣлокупния народъ. Да не забравяме, че преди насъ хиляди наши братя мъченически страдаха и умрѣха за своя народъ. Нека бждемъ достойни за тѣхъ и нека, като издигаме паметници на великитѣ наши герои, издигнемъ култа на служене на народа ни съ всички сили и дарования, съ които Богъ ни е обсипалъ.

Идатъ дни, въ които ще се провѣри нашата годностъ да постигнемъ идеала на народното единство и на здравето устройство на голѣма България. Нова България трѣбва да бжде страна на изобилието, на правдата и на високи морални ценности. Утрешниятъ българинъ трѣбва да бжде гордъ и силенъ съ високія си моралъ и духовна култура. България трѣбва да се отличава съ здравето си стопанство и все-народно благоденствие, съ чиститѣ си нрави, съ силно развитото чувство на справедливостъ. Тия трѣбва да сж отличитѣ ни отъ други народи.

Нека вѣрваме, че, следъ толкова народни страдания, следъ толкова превратности на сждбата, излѣлата се върху насъ свие милостъ ще оценимъ и ще се укажемъ достойни да превърнемъ страната си въ цвѣтяща градина и народа си да направимъ увѣренъ, здравъ, мждъръ и трезвъ въ всичкитѣ си работи. Трѣбва да събудимъ любовъ къмъ своя народъ и съ нея да почнемъ да градимъ утрешния му день. Безъ любовъ не ще имаме напредъкъ.

Да обикнемъ българското и да търсимъ въ историята си примѣри отъ плеадата народни герои. Нека изучимъ своята култура и нека работимъ само за нея. Назадъ да се върнемъ къмъ народа си. Отъ него ще научимъ много. По-малко подражания, повече самобитно творчество. Брашното е хубаво, добъръ хлѣбъ ще се изпече — нека се покажемъ способни а годизмѣсимъ. Даровитъ народъ сме, имаме нужда водачитѣ ни съ любовъ да откриятъ и насърчатъ дарованията. Имаме нужда отъ истинска просвѣта, която води народа къмъ доброто, къмъ мждростта. Имаме нужда отъ превъзпитание, трѣбва да убиемъ себичнитѣ чувства и събудимъ великата любовъ къмъ брата българинъ. Тая любовъ е повече отъ необходима, когато сме подслонени подъ общата стрѣха на Обединена България. Нека при пълно единадушие създаваме нова велика България, България на културата, правдата и справедливостта, като проявимъ идеализма, който винаги сме носили въ душитѣ си. Има кжде да черпимъ сила и вдъхновение, имаме и идеала — щастлива България.

Н.

Носталгия за рая.¹⁾

Религиозният смисъл на културата.

(Отъ проф. Никифоръ Крайникъ).

Въ настоящитѣ редове ще се опитаме да разгледаме въпроса за отношението на културата къмъ религията. Културата и цивилизацията обобщаватъ въ себе си областта на човѣшкото творчество, което е въ противовесъ на природата. Този противовесъ на природата въ случая не трѣбва да схващаме като нѣкаква неприязнь или отрицание къмъ природата, а по-скоро като усилие — било за нейното използване, каквото представлява цивилизацията, било за нейното превъзможване, чието въплотение е културата. *Цивилизацията* е обърната съ лице къмъ земята, за да я владѣе; тя направлява силитѣ на човѣка къмъ практически — житейски цели. *Културата* е обърната съ лице къмъ небето, за да го постигне; тя зове човѣшкитѣ сили къмъ жажда за нѣща, които сж по-висши отъ практикескитѣ цели на земята и се постигатъ чрезъ чисто идеалистично и доброволческо служение. До тукъ, обаче, още нищо не сме обяснили отъ идеята за последния смисълъ на човѣшкото творчество.

Какви тайни сили бушуватъ въ човѣшкия духъ, вѣчно непримиримъ съ условноститѣ на времето и пространството, сили, които го потикватъ къмъ гигантски усилия, за да постигне друга сфера на сществуване? Птичката е щастлива, когато си има свое гнѣздо; змиитѣ си иматъ свои леговища; лисицитѣ — своитѣ скривалища. Само Синътъ Човѣшки, измежду всички земни твари, чувствува, че нѣма кжде да си подслони главата, дори ако, като дивака, има една пещера, или, като императора, разполага съ многобройни златни палати. За Него щастие е само едно име безъ реаленъ субстратъ въ земния животъ. То е като безплътенъ призракъ въ далечината, който изчезва щомъ го приближишъ. Философитѣ-песимисти го наричатъ илюзия, понеже си представятъ свѣта само като безкрайно и непоправимо зло. И все пакъ щастие трѣбва да сществува, щомъ като е най-вдълбочената и неизчерпаема жажда на човѣшкия животъ. Религията ни говори за едно положително щастие, което не е привидно, а вѣчна реалностъ; за едно загубено щастие, което може отново да се достигне. Въ отговоръ на общочовѣшката жажда за другъ животъ, която пламти въ глѣбинитѣ на човѣшката душа, Исусъ Христосъ започва Евангелието Си съ девоторно потвърждаване сществуването на щастие.

Това щастие въ своя най-положителенъ смисълъ и съ единъ вѣченъ трансцендентенъ субстратъ, който поглѣща отатѣкъ свѣта висшитѣ въжделения на човѣшката душа, се именува *рай*. Идеята за рая не е само християнска, а принадлежи на цѣлия човѣшки родъ. Раятъ е онази трансцендентна реалностъ, която винаги е влѣчела къмъ себе си човѣшкия духъ.

Тѣзи предпоставки ни даватъ право да формулираме идеята, че: *цѣлото човѣшко творчество се заражда отъ носталгията за рая*.

¹⁾ „Носталгия за рая“ е заглавието на една книга, написана на ромънски езикъ отъ Никифоръ Крайникъ, професоръ по мистика при Богословския факултетъ въ Букурещъ и мръ на националната култура. Естетиката на Никифоръ Крайникъ, обоснована на патристическата литература и православната мистика, е единъ цененъ приносъ въ православната богословска наука. Отъ началото на учебната година проф. Н. Кр. е поканенъ да гостува и чете лекции въ Соф. Университетъ, но поради редица непредвидени причини отлага вече нѣколко пѣти посещението си въ България.

Съ позволение на автора възпроизвеждаме въ съкратенъ видъ и свободенъ преводъ една глава отъ книгата му „Носталгия за рая“.

Въ *носталгията за рая* ние виждаме онова дълбоко общочовѣшко чувство, изъ чиято сщщностъ се зараждатъ всички произведения на духа въ културата и цивилизацията, както облацитѣ, които се разцѣвятъ по безкрайното небе или се влчатъ като черъ димъ по лицето на земята, се образуватъ отъ единъ и сщщи солено-горчивъ дѣхъ на морето. Носталгията за рая е чувство, че сме отъ този свѣтъ и все пакъ не принадлежимъ нему; че живѣемъ на този свѣтъ, бидейки изгонени отъ друго по-възвишено състояние; че, съзнавайки всичко това, ние не се помиряваме съ жалкото земно сщществуване, срѣдъ което се чувствуваме като въ заточение; че въ края на краищата, всичко онова, което въ нашето сщщество е въ унисонъ съ вѣчността, ни подбужда да превъзможнемъ сегашното си сщществуване и да достигнемъ друго, по-възвишено сщществуване, противоположно на сегашното ни сщществуване. Следователно, носталгията за рая е онова наше чувство, пораждано отъ съзнаване антиномията на сщществуването ни, на твари, които сме създадени свободни по духъ, но се чувствуваме ограничени; на твари, които въ мжката си долавятъ една небесна тишина; на твари, които, макаръ предадени на смъртта, се мислимъ за безсмъртни; на твари, които, макаръ и нещастни, горимъ отъ жажда за абсолютното щастие.

Самото название *НОСТАЛГИЯ* съдържа въ себе си смисѣла на безкрайното и противоположно отдалечение между субекта, който страда, и отдалечения обектъ, който му липсва. *Носталгия* е съставена отъ дветѣ грѣцки думи: *nóstos* = завръщане (у дома си или въ отечеството) и *álgos* = болка. Носталгията е болката, че не си тамъ, кждето си билъ нѣкога — въ мѣстото, което си запазилъ въ паметта си като гнѣздо на загубено щастие.

Свързано съ идеята за рая, носталгичното чувство добива перспектива, която стои отатѣкъ свѣта и смъртта. Защото носталгията за рая не е мжка по дома или отечеството отъ тоя свѣтъ, а мжка за небесното отечество на безсмъртния духъ. И идеята за рая, т. е. за едно бивше или бждеще мѣсто на щастие, е общочовѣшка. Като идея за обща първоначална и последна сждба на човѣчеството, тя е общо достойние на всички вѣри и народи по земята.

Идеята за рая у всички народи се схваща въ два смисѣла: като земенъ рай, загубенъ по едни или други причини, и като небесенъ рай на душата отвждъ смъртта.

Горчивото чувство у човѣка за всички несвършенства, отъ които е изтъканъ животътъ му, е сѣнка отъ онова възвишено религиозно съзнание за трансцендентната реалностъ на абсолютното съвършенство, чийто божественъ образъ и откровение ни подбужда да считаме жалкото ни земно сщществуване като нѣщо временно, отъ което ще се освободимъ чрезъ смъртта. Било като далеченъ споменъ за златнитѣ времена отъ началото на човѣшката история, било като край на преображението въ вѣчността, носталгията за рая е едно въжделение да се унищожи проклетата пропасть между несвършенство и съвършенство, между смъртъ и безсмъртие.

Измжчванъ отъ антиномията на сщществуването си, човѣшкиятъ гений е открилъ срѣдство за излизане отъ нея чрезъ творчеството въ цивилизацията и културата. Цивилизацията и културата принадлежатъ само на човѣка, и тѣхенъ главенъ двигателъ е носталгията за рая. Тѣ сж образи и символи на вѣчното устройство, къмъ което инстинктивно се стреми безсмъртниятъ човѣшки духъ.

Раятъ, било въ езически, било въ християнски смисълъ, е земенъ и небесенъ рай. Щомъ като цивилизацията има материаленъ смисълъ на прилагане човѣшкитѣ сили за завладяване на земята, естествено и логично е да виждаме въ нея единъ гигантски скокъ, правенъ отъ

човѣществото, за да овладѣе и създаде отново изгубения рай по лицето на земята. И ако културата въ най-възвишенъ и най-духовенъ смисълъ е конкретно пресъздаване символа на идеалната красота, кое ни спира да намѣримъ съответния ѝ първообразъ въ небесния рай, въ отечеството, за което копнѣе безсмъртния човѣшки духъ?

Следователно, отъ богословска гледна точка, *цивилизацията има за свой първи потикъ спомена за земния рай, а културата има своя първи потикъ въ копнежа по небесния рай.*

Колкото и да побеждаваме силитѣ на природата, колкото и да украсяваме земята, земниятъ рай остава неосъществимъ до тогава, докато не изнамѣримъ цѣръ противъ страданията и не изгонимъ смъртта отъ свѣта. Благословениятъ замисълъ на цивилизацията важи до толкова, доколкото тя е само едно сръдство за духовно усъвършенствуване. Цивилизацията, схващана като Прометеевска целъ къмъ пресъздаване на земния рай за собствено удоволствие, прилича на трагедията на символичната гордостъ отъ историята за Вавилонската кула. Раятъ е възможенъ само въ новото небе и новата земя на последното преображение.

Докато въ цивилизацията се проявява пламенната воля да се динамизира настоящиятъ земенъ животъ, на противъ, въ творенията на културата, въ гениалнитѣ произведения на поезията и изкуството се проявява основниятъ стремежъ на човѣшкия духъ къмъ безсмъртие. Всѣко велико творение въ културата е вдъхновено отъ въжделението да се надхвърлятъ земнитѣ ограничености. Докато цивилизацията се развива въ границитѣ на смъртта, културата се явява като едно презрение надъ смъртта, прогласявайки чрезъ художествени символи вѣчната пролѣтъ на безсмъртието. Всички епохи на разцвѣтъ въ историята на човѣшката култура се отнасятъ отрицателно къмъ земнитѣ условности и се стремятъ къмъ трансцендентния редъ на вѣчния животъ, полагайки гениални усилия, за да го завладѣятъ въ все по-истинни и правдоподобни мисли, форми и образи.

Изкуството презъ всички времена е образъ на живота, моделиранъ по неговия небесенъ идеалъ. Египетскиятъ, грѣцкиятъ, готическиятъ, византийскиятъ стилъ въ разнообразнитѣ си форми не сж въплощения на нашата несъвършена природа, а нейно преображение въ идеални козмоси, стилизирани по първообразитѣ имъ въ зенита на духа.

Носталгията за рая е основниятъ потикъ на човѣшкото творчество. Прев. С. Сим.

Предъ нови задачи.

Днесъ по всички краища на България, отъ Дунава до Бѣло море и отъ Черно море до Струга и Охрида синь, една велика радостъ изпълва сърдцата на всички българи, — радостъта по сбжднати национални блѣнове и идеали! Радватъ се и ликуватъ всички българи, защото следъ толкова дълго робство и следъ такива тежки страдания, най-сетне, се обединяватъ подъ скиптъра на Н. В. Царь Борисъ III, обединителя на всички българи, въ едно голѣмо отечество, за да се отдадатъ най-после на миренъ и спокоенъ трудъ за всестранното издигане на родината.

Предстоятъ много нови задачи и огромна работа. Но българскиятъ народъ, каленъ въ величави борби и страдания за своето национално обединение въ миналото, лесно ще се справи и съ новитѣ задачи, които времето и историята му налагатъ като на най-голѣмъ народъ на Балканитѣ — да бжде гранитенъ стълбъ на мира, реда и законността въ юго-източна Европа.

Една отъ първитѣ и главни задачи е вече раз-

решена. Съ гласуването на допълнителенъ бюджетенъ кредитъ, въ размѣръ на 3 милиарда и 346 милиона лева, правителството и Народното събрание поставиха основитѣ за разрешаване и на останалитѣ задачи. Трѣбва да се възстановятъ стопанствата и подобри поминѣкътъ на току-шо освободенитѣ братя, пострадали отъ вихѣра на войната и отъ грабежитѣ на безумни и алчни властници. Да се рационализира производството на новитѣ земи, като се засѣватъ тѣ съ плодородни култури, съобразно почвенитѣ и климатически условия. Да се засили най-вече просвѣтното дѣло, за да се даде възможностъ на младото поколѣние, което до вчера е жадувало да чуе обучението въ училището на скжпъ майчинъ езикъ, да се приобщи къмъ общия културенъ напредѣкъ на цѣлокупния български народъ. Да се повдигне духътъ и националното самосъзнание у новоосвободенитѣ братя. Да се постигне духовното единство на цѣлия нашъ народъ, за да станемъ една хомогенна национална цѣлостъ на Балканитѣ.

Поради това за новитѣ земи трѣбва да бждатъ изпращани опитни деятели и разпалени патриоти, не само специалисти за различнитѣ области на деятелностъ, но и хора високоморални и безупречно честни и почтени; хора съ високо здраво национално самосъзнание, проникнати и вдъхновявани отъ идеята за голѣмата работа, която имъ предстои — да бждатъ зидари и строители на велика и могща България!

За насъ не трѣбва да сжществуватъ малоценни и многоценни краища. За насъ всѣка педа отъ нашата земя е еднакво ценна и скжпа намъ, защото е напоена съ кръвта на хиляди и хиляди доблестни български синове, дали живота си за родъ и родина. Както въ човѣшкия организъмъ всѣка частъ отъ тѣлото е еднакво ценна, така и въ държавата — всѣка педа земя е еднакво скжпа.

Съ командироването на служители отъ стара България за новитѣ земи, въпросътъ се разрешава временно. Ония отъ тѣхъ, които се чувствуватъ годни за тамъ, нека да останатъ за по-дълго време. Нека се лишатъ малко отъ удобствата, които до сега сж имали, като понесатъ всички несгоди и лишения на службата въ новоосвободенитѣ земи, водими отъ високото съзнание, че тѣ изпълняватъ върховенъ отечественъ дългъ.

Нашитѣ бащи минаха съ огънь и мечъ по тия земи, за да разкжсатъ веригитѣ на вѣковното робство. Нима днешното поколѣние, ние, които сме призвани днесъ да минемъ по сжшитѣ пѣтища, но вече съ други, съ мирни сръдства, ще се окажемъ по-слаби отъ нашитѣ предшественици? Напротивъ, трѣбва да се покажемъ достойни наследници на нашитѣ бащи, на тия, които съ кръвта си написаха най-славнитѣ епопеи въ нашата най-нова история.

Родната ни Църква, която въ епохата на 5-вѣковното черно робство е крепила духа на българина и е запазила непокжтнато националното му самосъзнание, и днесъ сжщо така има да осъществява много задачи: да разнася на чистъ български езикъ благодатъта на Божественото слово въ новитѣ земи, та съ него да огрѣе сърдцата и стопли изстрадалитѣ души на нашитѣ новоосвободени братя. Затова тя тамъ ще изпрати достойни и предани свещенослужители — апо-столи!

Голѣма България иска и голѣми синове и творци на нейнитѣ сждбини. Сега се поставятъ основитѣ, върху които ще се гради съ вѣкове! Да се покажемъ способни и достойни за дѣлото, което ни предстои! Всички да се отдадемъ безкористно на вдъхновено служение, за да създадемъ обединена велика, могща и благоденствуваща България! *Йото Нитовъ.*

Цель и смисъл на историята.

Въ преходни и критически епохи като нашата, човешката мисъл винаги се е спирала на въпроса за целта и смисъла на историческата съдба на човечеството. Интересни мисли относно историософските проблеми намираме във философията на Н. А. Бердяевъ. Цѣлата тя е проникната отъ единъ дълбокъ религиозно-есхатологически историзъмъ. Въобще философията на Бердяева е по-нататъшна степенъ въ развитието на източно-славянската философия на 19 в., съ нейнитѣ постоянни религиозно-историософски стремежи. Нейни най-забележителни представители бѣха славянофилитѣ — Ф. М. Достоевски, К. Н. Леонтиевъ, Н. Я. Данилевски, Вл. С. Соловьовъ и др.

Деветнадесетиятъ вѣкъ намираше целта и смисъла на историята въ прогреса на човечеството, въ постоянното и всестранно развитие на културата, въ подобрене на социално-политическия строй и външнитѣ материални условия на живота, въ нравственото усъвършенствуване на людетѣ, въ напредѣка на знанията и т. н., съ една дума, въ постоянното подобряване и усъвършенствуване на човѣшкия животъ и на самитѣ човѣци. Вѣрата въ прогреса бѣ общата основа на хуманистическия свѣтогледъ на висшата интелигенция отъ края на 18 и на 19 в., на почти всички видни мислители, историци, економисти и политици на това време. Въ прогреса на човечеството сж вѣрвали Хердеръ, Кантъ, Хегелъ, Контъ, Спенсеръ, Марксъ, Лотце, Вл. Соловьовъ и мнозина други. Но въ 19 в. почватъ да се появяватъ съмнения въ сжществуването на прогреса въ човечеството. Подъ влияние на тѣжнитѣ и ужасни събития на „великата“ френска революция, Н. М. Карамзинъ, на младина горещъ поклонникъ на прогресивно-хуманистичнитѣ идеи, съ горчиво разочарование се отказва отъ вѣрата въ прогреса, отъ мечтитѣ за близкото щастие на човечеството, за неговото съвършенство, за царството на истината и доброто, и намира въ историята на човечеството само „вѣчно движение въ кръгъ, вѣчно повторение, вѣчна смѣна на деня съ нощта и на нощта съ деня, вѣчно смѣшение на истинитѣ съ заблудитѣ и на добродетелитѣ съ пороцитѣ, капка отъ радостни и море отъ горчиви сълзи“.

Съмнения въ сжществуването на прогреса изказватъ и други — Херценъ („бащата“ на руския социализъмъ), Леонтиевъ, Страховъ, Данилевски, Кудрявцевъ-Платоновъ, видниятъ нѣмски историкъ Ранке и др. Съ особено горчивъ и безнадежденъ песимизъмъ сж пропити историософскитѣ разсуждения на Херценъ, следъ като той се разочаровалъ въ своитѣ прогресивно-социалистически мечти (ср. напр. неговото съч. „Съ того Берега“ и др. по-късни негови произведения).

Въ началото на 20 в. критиката противъ теорията на прогреса се засилва и задълбочава. Единъ отъ най-яркитѣ нейни изразители, наредъ съ Майеръ, Шпенглеръ, Фереро, Виперъ и др., е Н. А. Бердяевъ. Но, въ противоположност на повечето западни и на прежитѣ руски критици на теорията на прогреса, които разкривали нейната несъстоятелностъ главно отъ научна и теоретично-философска гледна точка, Бердяевъ критикува тази теория, преди всичко, отъ гледна точка на християнската етика.

Но на какво, собствено, се основава прогресивната историософия? — На нищо друго, освенъ на съзнателната и безсъзнателна надежда за щастливия край на историята или, най-малкото, за по-доброто бждеще на бждещитѣ поколения. Но може ли теорията на прогреса сега да вдъхновява и насъ, както вдъхновяваше презъ миналия вѣкъ много поети, мислители и политици, които твърдо вѣрваха, че „за всички ще дойде щастие по твърдия пътъ, осѣянъ съ нашитѣ кости“, както се изразява украинскиятъ поетъ — Ив. Франко?

Бердяевъ дава отрицателенъ отговоръ на този въпросъ и ни разкрива цѣлата морална несъстоятелностъ и лъжа на теорията за прогреса. Тази теория, споредъ него, съзнателно приема една страшна участъ за безгранично число човѣшки поколения. За тѣхъ тя отрежда само безнадеждна смъртъ и изчезване. Много поколения сж живѣли и ще живѣятъ въ страдания и противоречия, докато нѣкъде, на върха на историческия животъ, върху изгнилитѣ кости на предиднитѣ поколения, ще се яви поколѣнието на щастливцитѣ, за които ще сж възможни висшата пълнота на живота, съвършенството и щастieto. Всички предидни поколения сж само срѣдство, само орждие, за осжществяване на блажения животъ на избранитѣ щастливци. Значи, всички тия предидни поколения нѣматъ целъ и ценностъ сами за себе си, нѣматъ нѣкакво самостоятелно значение.

Но отъ етическа гледна точка това твърдение е не само неприемливо, то е чудовищно, защото никакво бждеще съвършенство на бждещи нѣкакви си поколения не може да изкупи мжжитѣ и нещастията на тѣзи милиони или трилиони човѣшки сжщества, които, споредъ теорията на прогреса, трѣбва да станатъ жертва за щастieto на далечнитѣ неизвестни щастливци. Такова едно подчинение на съдбата на неизброими маси отъ човѣшки сжщества на нѣкакъвъ „месиански“ пиръ на щастливитѣ бждещи потомци върху труповѣта на тѣхнитѣ безчислени прадѣди, възмущава истинската религиозно-нравствена съвѣсть. Този фантастически пиръ на бждещитѣ щастливци, които, въ сжщностъ, сж най-лошитѣ експлоататори на безбройни маси отъ нещастни предшественици, най-страшни вампири, може да предизвика у логически мислещия и чувствителенъ човѣкъ само отвращение и възмущение, а не ентузиазъмъ. Теорията на прогреса е лъжливо оптимистична теория, понеже нейниятъ безграниченъ оптимизъмъ по отношение на далечното бждеще се слива съ единъ безграниченъ песимизъмъ по отношение на миналото, настоящето и даже близкото бждеще. Теорията на прогреса се основава върху неоправданитѣ страдания и мжки на безбройни поколения, върху експлоатацията и вампирството, върху вѣчната смъртъ, вѣчното унищожение на миналото за смѣтка на бждещето. Тя не дава, въ сжщностъ, никакво достойно, отъ нравствена гледна точка, оправдание на историята, не разрешава проблемата за смисъла на историческия процесъ.

(Следва).

Б. п. Стоименовъ.

Жрецъ на словото и сърдцето.

Въ вдъхновено, трепетно докосване до поетичното дѣло на Райнеръ Мария Рилке и съ рѣдко проникновение Стефанъ Цвайгъ пише: „Рилке, е орфейчески поетъ, изпълненъ съ оная света тъмнина, която прелива отъ стиховѣта на твърде рано роденитѣ Новалисъ и Хьолдерлинъ. Но тогава ние едва можахме да схванемъ смисъла, който лежеше въ тѣзи стихове, и едва сега, потръпвайки, разбираме, че тѣ не сж били предназначени за насъ, живитѣ, че тѣ сж разговоръ съ отвждното...“

И, наистина, въ този безсмъртенъ разговоръ на поета съ отвждното, съ необозримото и козмичното, израства поетичното дѣло и на Теодоръ Траяновъ. Все така, както въ динамичната драма на Рилке, Траяновъ цѣли десетилѣтия стои въ сѣнката на една злокачествена немара, чуждъ и неразбранъ отъ своя народъ, комуто той пророчески вещае съдбата на богоизбранъ. Защото той, поетътъ, въ своя молитвенъ досегъ съ Бога, знае това, което самъ Богъ е отредилъ на България. И въ своитѣ мистични прозрения, пропити съ вѣра и надежда, Траяновъ

издълбава въ каменни скрижали поетичнитѣ си откровения. Но библейското чудо има нови варианти. Този път, тѣзи скрижали сж дълбани изъ заснѣженитѣ върхове на Шаръ, Родопитѣ и Рила, за да бждатъ разгадани повелитѣ на Бога въ подножието на Витоша.

Да остане за дълго неразбранъ, това е безрадостната сждба на предтечитѣ. Обаче, за родоначалника на символизма у насъ, за възторжения апологетъ на безсмъртнитѣ въ пантеона на България, сж отредени чудни създания, облѣхнати отъ най-топлитѣ повѣи на мистицизма. Въ тихо, ангелическо преклонение предъ Твореца на вселената разгаря въ буйни възторзи титаничната вѣра на поета. Нему, на Бога, на Господаря на свѣта и Повелителя на човѣшкитѣ сждби, поетътъ отправя, не съ езическо страхопочитание, а съ чистата вѣра на своето голѣмо и любящо сърдце, молитвата на кристалното родолюбие, въ което се пречупва лжчътъ на християнски-козмополитната му любовъ:

Ти, Отче нашъ, вземи ни
Подъ Своята закрила,
Прости на бранни братя,
Прости и на врага...

Въ приказната рамка на една мистична декоративност, въ преливащитѣ емоции, рожба на родолюбие и човѣчностъ, протичатъ древно-българскитѣ видения на Теодоръ Траянова. Въ непрерывното духовно общение на поета съ свещенитѣ сѣнки на историческото ни минало се раждатъ и най-вдѣхновенитѣ пориви на наситената отъ вагнеровски тонове празнична поезия на българския националенъ духъ.

Съ едно тържествуващо, победно *посвящение* и съ деветъ *триптиха* трептятъ изопнатитѣ струни въ поетичната арфа на Теодоръ Траянова. Неговитѣ *Български балади*, свитѣкъ първи отъ пълнокласната книга на поета — *Земя и духъ*, заематъ всрѣдъ всеобщо възхищение и съ пристѣпъ отдавна отреденото имъ челно мѣсто въ българската писменостъ.

Изящни, сякашъ излѣни отъ скжпъ металъ, сж словеснитѣ форми, въ които поетътъ налива звучнитѣ думи на мелодичната българска речъ. Всѣки неговъ стихъ е пасхално хармонично съзвучие отъ най-чисти тонове. Всѣки образъ носи белегъ на нѣщо призвездно, свърховѣшко, необозримо и недосегаемо. Подвигътъ на героя, гениалното въ гения, величавото въ великия и всичко, до което се докосва поетътъ, добива неотразима сила на хипнотично въздействие. Все подъ неговото перо оживѣва изключителното езиково богатство на българския народъ, показвайки ни неподозирани съкровища отъ пищни багри и тонове. Тамъ, въ чудното съчетание на багра и тонъ, е скрита и магичната стихия, орфеичното у Теодоръ Траянова.

Обладаващъ въ свършенство годността да вплѣти пророческитѣ си поетични видения въ месианската воля на своя народъ, Т. Тр. израства и се очертава въ едри и красиви нравствени линии на духовенъ водачъ. Презъ неговия погледъ, забитъ въ историята или отправенъ въ бждещето, плувналъ въ прозрения, той спира само за мигъ предъ тжжнитѣ уклони въ епичното минало на България. Защото за него днитѣ на поражение, робство и упадѣкъ сж епизоди. А за епизодичното, въ поезията на единъ избранъ поетъ нѣма мѣсто. Но презъ дни на тежки национални изпитания, видѣлъ народътъ си въ сѣнката на кръстното разпятие, той самъ потѣва, макаръ за мигъ, въ мрачната покруса на безнадеждието. И съ единъ стонъ, пропитъ отъ гордъ трагизъмъ, Т. Тр. дава въ блестящи символи, съ страшна мистична сила, изразъ на оная „света тъмнина“, която презъ сждбоносни дни изпълва душата на поета. Така, процедена презъ стиснати челюсти, се ражда *Тайната на Струма* съ прекрас-

ния избликъ на едва потискана скръбъ, дивно изявена въ последната строфа на тая балада:

Бърза Струма странно пѣе,
Свеждатъ клонъ следъ клонъ гори,
Шѣпнатъ, молятъ се на нея
Бѣлий блѣсъкъ на Егея
Съ черни листи да покрий.

Идеалната етична права въ лѣтописитѣ на едно хилядолѣтно царство — ето линията, по която се движи, търси и намира исолютински импулси поетичниятъ размахъ на Траянова. Понесени отъ вихѣра на надеждата и вѣрата, непрогледнитѣ и тежки облаци на мжченичество и изпитания сж разкжсани отъ тържественитѣ звуци на единъ изпълненъ съ тласкъ и бодростъ *Старобългарски боевъ химнъ*:

Днесъ Богъ на смѣлитѣ помага,
Възлюбва родната имъ речъ,
Звезда на челото имъ слага,
Въ ржката херувимски мечъ!

Така е разгадана волята на Бога, отъ Когото поетътъ не откъсва нито за мигъ своя погледъ. Преситенъ отъ мистични предразположения, той иска да види стоманената воля на своя народъ, закалена въ пламенната клада на една осъзната вѣра въ Бога. За него воинството на България, въ своя месиански маршъ, е воинство Христово, Господньо:

Днесъ всички сѣница народни
Се сбждватъ въ нашитѣ сърдца!
Днесъ трѣгватъ воинства Господни,
Днесъ свѣтятъ бронзови лица!

Пѣсень следъ пѣсень, псаломъ следъ псаломъ, отпѣватъ легендарното въ националния духъ и раздиратъ сякашъ съ огнени мечове небеснитѣ простори съ безименния възгласъ на мъртвитѣ, на живитѣ, на грядущитѣ витязи на България:

Живѣй, родино легендарна,
Ти своята орисъ надживѣ,
И бликна радостъ лжчезарна
Изъ всички български слова!
Виждъ, ново слънце увѣнчава
Съ корони горди върхове,
А горе Богъ, въ предвѣчна слава,
Седи всрѣдъ твоатѣ синове!

Тринадесетъ столѣтия подъ рѣзкия звекъ на оржжията, които не отпадатъ нито за мигъ отъ ржката на българина, звѣнятъ бойнитѣ български химци, възпѣващи редомъ съ браннитѣ подвизи на героя и високата класа на духовния му обликъ. Призрачни сѣнки на действителни исторически образи израстватъ въ патриотичнитѣ видения на поета. Въ неговитѣ блѣнове, обаче, лежи историческата правда.

Морето пѣе съ устрема тържественъ
На воинство предъ врагъ неумолимъ,
Разказва то за нѣкой царъ божественъ,
Роденъ съ душа на лѣвъ и херувимъ,
За българската славна епопея,
Написана съ кръвьта на цѣлъ народъ,
За царство отъ Карпатско до Егея,
Подъ скиптѣра на величавъ народъ.

Въ единъ фрагментъ П. К. Яворовъ пише: „Гения иде въ минути на най-голѣми смущения, явява се въ последната минута, въ уречената секунда... Той иде като поетъ, като философъ, като военачалникъ, като държавникъ, той иде какъвто е нужденъ на момента...“

Нима човѣкътъ, който съ гениаленъ замахъ възпламенява борческитѣ устреми на народа ни, не е поетътъ, въ чиито творчески мотиви се разгрѣща духовната мощъ и националния подемъ на България? Нима Яворовъ не загатва за тогава, който идва следъ него, за Теодоръ

Траянова? Защото, Траяновъ, това е този, който иде какъвто е нужденъ на момента...“ Но онова, което Яворовъ не назовава съ име, което недоизрича, това ще стори другъ и този другъ не закъснява да изпълни своя дългъ. Г. Неждехъ, войнишкия вождъ на единъ сроденъ по сѣдба народъ, въ една своя статия, посветена на Теодоръ Траянова, се обръща къмъ поета, между другото, съ думитѣ:

„...Всичко въ вашата страна е одухотворено отъ вашия гений, всичко е свето, възвишено и човѣчно! Вамъ се е удало да примирите две истини — етическата и художествената. У васъ земя и човѣкъ сж съединени въ едно козмично дихание: тѣ си говорятъ, чувствуватъ се и се разбиратъ. Всички въ вашитѣ балади — царе, пророци, вitezи — всички се управляватъ отъ нѣкакви императивни сили. Въ тѣхъ гласътъ на върховния Богъ се слива като ревътъ на лъвъ. Въ всички е живо чувството на подвига и светостта. За тѣхъ жертвата е висша санкция, мораленъ законъ: ти си длъженъ, ако си човѣкъ, ти си българинъ. Ето къде е величието на вашия гений и спасителната етика на вашия пламененъ духъ... Ако азъ ръководѣхъ българската армия, черква, училище, азъ бихъ заповѣдалъ всѣки войникъ и военачалникъ, вѣрващъ и клерикалъ, ученикъ и учителъ—всѣки българинъ да носи на гърдитѣ си книгата на вашитѣ балади...“

Съ такъвъ изразъ на възхищение въ в. „Акмикъ“ ни говори за Теодоръ Траяноа единъ достоенъ водачъ на своя народъ—генералъ Неждехъ. Чуждъ на своитѣ и вече отдавна свой на чуждитѣ, едва сега, когато прозрението и молитвитѣ на поета сж действителни факти, мнозина недоглеждащи разтварятъ очи, за да видятъ какъ Богъ, призованъ отъ поета, отново слиза надъ родния Балканъ съ повелята:

Отъ Шаръ и Дунавъ до Егея
Единенъ духъ да зацари!
Една душа да заживѣе,
Едно сърдце да възгори!

Съ единъ дълбоко осъзнатъ религиозно-философски миогледъ, сливащъ въ едно свръхетично понятие два стимула въ неговата поезия, Теодоръ Траяновъ, сочи на българитѣ тия стимула въ два съкровени образи — Богъ и България.

Ал. Беровски.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Мисли за Петдесетница.

Отъ св. Григорий Ниски.

Давидъ, всѣкога съответствено на нуждата настройвайки своята многострунна цитра, прави предмета на всѣки празникъ по-свѣтълъ. Сжщиятъ пророкъ нека озари и насъ на великия празникъ Петдесетница, чрезъ звънтенето на духа, удрайки върху струнитѣ на мждростта и произнасяйки пѣсень. Нека изрече изъ онова божествено пѣснопѣние тѣзи прилични за настоящата благодать думи: „Дойдете да запѣмъ Господу и да възкликнемъ къмъ Бога, твърдията на спасението ни (Пс. 94, 1)“. Предварително е нужно да познаешъ благодатта и въ що се състои тя, а следъ това да приложишъ къмъ съдържанието ѝ съответни думи изъ пророчеството — позволете и менъ, доколкото е възможно, да изясня по редъ всичко, което се отнася до този предметъ.

Човѣчеството отначало е паднало въ заблудение относно познанието за Бога: едни, като оставили Господа на тваритѣ, заблудени, почнали да служатъ

на стихитѣ на свѣта; други пъкъ започнали да почитатъ естеството на демонитѣ; а на мнозина и ржкотворнитѣ изображения на идолитѣ се показали божества — и, за служение на тѣзи лъжеименни богове, тѣ устройвали храмове, жертвеници, посвещения, жертви, свещенни лесове и капища. Владиката на тваритѣ, обаче, като погледналъ съ човѣколюбиво око върху повредата на човѣшкото естество, отново и постепенно въздига човѣшкия животъ отъ заблудението за познание на истината. По нѣкои правила на лѣкарското изкуство, за да се възстановятъ силитѣ на болния, който дълго време е подъ диета, той се храни помалко и постепенно, поради страхъ отъ усложнения. Така и човѣчеството, поради продължителния гладъ отъ заблуденията му, по порядъка на Божия промисълъ, постепенно се храни духовно, за да се доведе до съвършено познаване на истината — а тя е онази животворяща сила, въ която ние вѣрваме подъ името Отецъ, Синъ и Духъ Свети.

Днесъ, въ деня Петдесетница, въ самия онзи часъ — ако сега е третиятъ часъ отъ деня — ни е дадена неизречена благодать. Отново се открилъ на людетѣ Духътъ, Който по-рано се отдалечилъ отъ нашето естество, защото човѣкътъ бѣ станалъ плътъ (Бит. 6, 3). Когато чрезъ бурното онова духане били изгонени и разсѣяни изъ въздуха всички скверни демони и духовнитѣ сили на злобата — тогава, чрезъ слизанието на Духа, въ видъ на огънь, се изпълнили съ божествена сила всички, които били въ горницата (Деян. 2, 3), защото невъзможно е иначе да станатъ причастници на Духа Светаго, ако не сж участници въ този възвишенъ животъ. Приобщаватъ се съ Светия Духъ само тѣзи, които мждърствуватъ за горнитѣ нѣща, които считатъ истинското си жилище на небето и които живѣятъ въ горницата на благочестивия и мистиченъ животъ. Надъ такива люде, събрани въ горницата, слѣзълъ онзи чистъ и невестественъ огънь, като се раздѣлилъ въ видъ на езици, споредъ числото на ученицитѣ Господни.

Еретичитѣ и нечестивцитѣ не могатъ да приематъ въ себе си това „сладко вино“, защото все още носятъ вехти мѣхове, които, бидейки не въ състояние да задържатъ такова вино, гибелно се разкъсватъ. Ние пъкъ, братя, дойдете да се възрадваме въ Господа, както говори пророкътъ, и да приемъ отъ сладкото питие на благочестието, както заповѣдва Ездра (2 Ездр. 9, 51). Елате свѣтло да празнуваме съ ликуетъ на апостолитѣ и пророцитѣ и, споредъ дара на Светаго Духа, да се възрадваме и се развеселимъ въ този день, който ни е сътворилъ Господъ въ Христа Исуса — аминъ.

Отъ руски — Ибр.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Нашиятъ Университетъ по стѣпкитѣ на св. Кирила и Методия.

Важно нѣщо е изнамирането на славянската азбука. Но величието на Кирило-Методиевото дѣло се заключава не толкова въ самото изнамиране на тази азбука и въ предаването ѝ на славянскитѣ народи, колкото въ първитѣ книги, които били преведени и написани съ нея. А знае се какви книги на старобългарски езикъ свети Кирилъ и Методий занесли на славянитѣ въ Моравия и Панония, които книги не следъ много време били донесени въ България отъ тѣхнитѣ ученици. Светитѣ Братя превели за славянитѣ не съчиненията на гръцкитѣ класици, нито ценнитѣ трудове на нѣкои бележити визан-

тийски писатели и философи, а превели на старобългарски словото Божие, Светото Писание и богослужебните книги. Затова тѣ не сж обикновени наши учители, а религиозни просвѣтителѣ, духовни наставници, свети учители на Христовата вѣра и благочестие. Църквата ги нарича *единоправни*, т. е. имащи еднакъвъ нравъ, начинъ на действие и достоинство, *съ апостолитѣ*, или *равноапостолни*. Като истински апостоли, тѣ закърмили нашия народъ и другитѣ славянски народи, които умирали отъ гладъ за слово Божие, найнапредъ съ богомъдрото евангелско учение, като за основа на всѣка просвѣта турили словото Божие, за начало на всѣка наука и мъдростъ — вѣрата въ Бога и благоговейното чувство къмъ Него, съгласно съ думитѣ на Писанието: „начало на мъдростта е страхътъ Господень“ (Притч. 1, 7) и съ църковната пѣсенъ за тѣхъ: *тии бо язики Словенскія, глаголъ слово Божіа погибавшія, манною ученія богомудраго напитаста*. И съ това тѣ оставили заветъ, дали прекрасенъ примѣръ на всички наши учители и просвѣтителѣ—какъ трѣбва да работятъ, по какви вѣрни пѣтища да вървятъ и върху каква основа да гояцятъ просвѣтното дѣло.

Отрадно е да отбележимъ, че най-висшето учебно заведение у насъ—Софийскитѣ университетъ, който винаги би трѣбвало да дава тонъ и насока въ народната просвѣта, напълно се прониква отъ завета на св. Кирила и Методия и върви по тѣхнитѣ стѣпки. Това тържествено заяви ректорътъ на Университета о. протопрезвитеръ Ст. Цанковъ при академическото тържествено чествуване празника на светитѣ Братя, уредено отъ Университета, съвмѣстно съ Академията на наукитѣ, миналия петъкъ въ университетската аула. Въ своето уводно слово той подчерта, че деньтъ на светитѣ Братя е не само училищенъ и народенъ празникъ, но и празникъ църковенъ, празникъ на духовното всебългарско единение. Нашиятъ народъ и въ миналото е гледалъ и днесъ гледа на равноапостолнитѣ Братя като на личности свети и на дѣлото имъ — като на дѣло наистина свето. „Ако нашиятъ народъ — буквално каза о. Ректорътъ — не бѣше гледалъ на равноапостолнитѣ Кирила и Методия и на тѣхното дѣло като на свети, може би, не щѣше да остане досега нито езикътъ, нито писмената, нито идеитѣ и заветитѣ имъ, нито, може би, и самъ той! И обратното: защото нашиятъ народъ повѣрва и вѣрва въ тая светостъ и живѣе въ нея, затова сж близки до сърдцето му, озаряватъ ума му, движатъ творческия му патосъ и тѣхнитѣ свети идеи и завети: просвѣта, свобода, правда и благоденствие — въ името Божие и Христово. Затова и нашиятъ народъ чрезъ гѣхъ повѣрва и въ историческото си призвание—да бжде носителъ и въплотителъ на светитѣ Кирило-Методиевски завети. Така, подиръ тѣхнитѣ завети и стѣпки трѣгна и тѣхниятъ най-даровитъ ученикъ — покровителътъ на нашата Алма-матеръ—св. Климентъ Охридски. Избирайки го за свой покровителъ, и нашиятъ Университетъ е трѣгналъ подиръ заветитѣ и стѣпкитѣ на свети Климентъ Охридски и, значи, и по стѣпкитѣ на светитѣ славянобългарски братя Кирила и Методия“.

Колко радостно и мило ще е да чуемъ, че и всички наши училища, които тѣй тържествено чествуватъ паметта на св. Кирила и Методия, сж трѣгнали по стѣпкитѣ на светитѣ Братя, вървятъ по изпитанитѣ отъ тѣхъ вѣрни пѣтища и пазятъ тѣхнитѣ свещени завети!

Колкото повече познавашъ себе си, толкова по-малко ще осждашъ другитѣ.

ИЗЪ ПЕЧАТА

Свещениятъ огънь на Българското единство.

(В-къ „Днесъ“ отъ 21 май).

Свещенъ огънь, взетъ отъ старопрестолния Преславъ, се носи къмъ всички кътове на българската земя и въ деня на нашитѣ Просвѣтителѣ съ неговия свещенъ пламкъ ще пламнатъ кандилата въ всѣки български домъ и въ всѣка българска църква. Ще свѣтнатъ и душитъ на всички обединени българи и тѣхната велика радостъ ще се понесе въ деня на най-голѣмия български празникъ като видимъ знакъ на единната българска воля за свободенъ животъ.

И всѣка българка ще застане предъ кандилото съ свещения огънь на българското единство и ще отправи къмъ Бога благодарствена молитва, задето осжществи най-после вѣковния блѣнъ на българския народъ; и всѣки българинъ ще се загледа въ пламъка на тоя свещенъ огънь и унесенъ ще отправи погледъ назадъ презъ дългитѣ вѣкове на българския националенъ и държавенъ животъ; и срѣдъ виденията, които ще го окръжатъ, и срѣдъ трѣпкитѣ, които ще го обхванатъ, ще почувствува колко скъпа е българската земя и колко света е българската татковина съ вѣковнитѣ борби, които сж водени за нея, съ безбройнитѣ жертви, които сж дадени за свободата ѣ, и съ обилната българска кръвъ, съ която е напоенъ всѣки нейнъ кътъ.

Свещениятъ огънь на българското единство ще пламти въ кандилата, но ще запламти буйно и неудържимо и въ всѣко българско сърдце. Зашото, по-велика радостъ отъ тая, която преживява сега, българскиятъ народъ не е изпитвалъ отъ вѣкове. Огново е налице първата и най-необходима предпоставка за развитието и добуването на всѣки народъ — неговото единство. Българскиятъ народъ е отново единенъ, въ едни граници, въ своя държава, господаръ на сѣдбата си и на бждещето си. Народитѣ не сж имали по-голѣмъ отъ тоя идеалъ и, когато е трѣбвало да го осжществяватъ, сж бивали готови на всички възможни жертви, които сж давали безъ никакво колебание.

И обединението на нашия народъ бѣ постигнато съ упорити борби, съ много жертви и, накрай, и съ скъпата кръвъ на войницитѣ на Велика Германия, трѣгнали да творятъ, по заповѣдъ на своя гениаленъ Водачъ, новъ справедливъ редъ въ свѣта. Така германци и българи запечатиха още веднажъ своето бойно другарство и сърдечно приятелство, което е съградено върху здрава, непоклатима основа — вѣрностъ за вѣрностъ.

И ето, че сж налице всички необходими условия, за да може българскиятъ народъ да развие своитѣ творчески сили и да почне да осжществява историческата си мисия. Изправени сме предъ бждещето си, което е изпълнено съ блѣскави възможности. Но, за да станатъ тѣ дѣло, предстои ни предварителна упоритата работа да затвърдимъ народното обединение и да превърнемъ въ крепка и силна държава българскитѣ земи, които се включватъ въ държавнитѣ ни граници.

Какво е необходимо за това, ние знаемъ много добре, защото сме народъ, който е придобилъ мъдъръ опитъ въ своя вѣковенъ националенъ и държавенъ животъ. И трѣбва да се рѣдваме, че наредъ съ възторжитѣ, които продължаватъ да изпълватъ душитъ ни, почнахме да се отдаваме и на трескава дейностъ въ всички области на нашия животъ. Времето е много скъпо, особено сега, когато войната още не е свършена. Нека работимъ непрекъснато, упорито и системно за цѣлокупна България и нека бждемъ готови на всички жертви за нейното щастливо

бждеще. Нека свещеният огън на българското единство ни вдъхновява и ни ръководи въ всички наши дѣла, които трѣбва да бждатъ обединени въ едно общо усилие за благоденствието на цѣлокупния български народъ.

Кръстьо Веляновъ.

Църковно-пѣвчески сборникъ отъ духовно-музикални съчинения върху източно-църковни, старобългарски и други напѣви, композирани и разработени за всенощно бдение и св. Литургия отъ Петъръ Диневъ. учителъ въ Софийската духовна семинария, издание на автора, София, 1941 год., стр. 64—осмина, цена 125 лева.

Времето слага нови проблеми за човѣка, и напредъкътъ на единъ народъ открива нови нужди за живота. Тази мисълъ е приложима за много отрасли на нашия духовенъ и материаленъ животъ. Тя има отношение и къмъ живота на родната ни Църква — за конкретния случай въ областта на нейната музика. До освобождението ни, културното ниво и религиозната нужда на българския богомолецъ се задоволяваха съ източно-църковното пѣние. Освобождението чрезъ освободителитъ въведе въ нашия църковенъ животъ и западната музика, въ руски стилъ и православенъ духъ — безъ това въведение да измѣсти вѣковното източно пѣние и безъ да отрече правото му на съществуване и днесъ. Природниятъ даръ и културниятъ усѣтъ на българина и тукъ се прояви — за нѣкакви 60 години, градове и села дори у насъ се красятъ съ църковни хорове. Църковна музика и музикаленъ стилъ, обаче, не се създаватъ отъ едно поколѣние и дори въ единъ вѣкъ — руската църковна музика има следъ себе си столѣтия, поколѣния и гении. Въ тази културна областъ нашиятъ народъ се намира още въ стадий на формация. . .

Единъ отъ малцината труженици въ богатото поле на църковната музика е и г. Петъръ Диневъ — упоритъ и плодовитъ ратникъ съ дѣло и перо въ тази мистична областъ на духъ и култура. Новиятъ му разновиденъ трудъ е седми музикаленъ приносъ въ духовната сѣкровищница на родната Църква. Книгата съдържа 36 църковно-музикални кѣса. Дѣли се на три части: Часть първа — композиции за еднороденъ хоръ, съ 11 пѣснопѣния за вечерната и 11 пѣснопѣния за утрентата; Часть втора — литургийни пѣснопѣния за еднороденъ хоръ съ 7 пѣснопѣния; и Часть трета — литургийни пѣснопѣния за смѣсенъ хоръ, съ 7 кѣса. Всички съществени части отъ пѣснопѣнията на празничното и възкресно вечерно, утрентно и литургийно правило за хора сж застъпени вѣщо и разновидно. Частитъ се съпжтствуватъ и отъ съответни кратки ръководства за реда при изпълнение на пѣснопѣнието въ съответното правило. Книгата е рецензирана отъ първенеца на родната църковна музика, покойния професоръ Добри Христовъ, и е одобрена отъ Св. Синодъ за употреба и разпространение въ родната Църква, съ протоколно решение отъ 9 ноември 1940 г., съобщено на автора съ писмо № 8508 отъ сжщата година. Тѣзи две нѣща сж безспорна гаранция за техническата висота, за стилнитъ постижения и идеологична чистота на ценния

сборникъ, който самъ по себе си силно говори за новиднитъ си достоинства.

Авторътъ, като говори за опити въ тази материя, въ предговора на книгата пише: „Макаръ и малцина, всѣки отъ насъ се старае, споредъ дарованията и музикалната си подготовка, да допринесе нѣщо за издигането на църковната музика, като се мжчимъ да откриемъ пжтя, който ще ни доведе до българския народенъ духовно-музикаленъ стилъ“. Мислимъ, че пжтятъ вече се поналучква — новиятъ трудъ е свидетелство за това. Сборникътъ ни предлага най-употрѣбителнитъ и красиви по мелодичностъ псалтикийни творби изъ вечерната, утрентата, св. Литургия и великопостното пѣние — разработени и хармонизирани на родна почва, за художествено достойние на църковното изпълнение, чрезъ еднородни и смесени хорове. Специфичнитъ особености на църковнитъ мотиви сж запазени — повечето пѣснопѣния сж предадени въ оригиналния имъ видъ. Любителитъ на църковно-източнитъ и старо-български напѣви ще откриятъ въ сборника класически и популярни музикални творби на Православната църква, непожтнати въ мелодичната имъ структура, облѣчени въ хармония отъ класически стилъ, безъ излишна натруфеностъ и безъ съвременни модернизми — при подертано господство на църковния елементъ.

Отъ всичко гореизложено книгата се самоналага като необходимостъ въ живота и нуждитъ на нашата Църква — както и на любителитъ на църковно-художественото пѣние.

Ибр.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитъ.

Скопско-Велешка епархия. Търновскиятъ митрополитъ Софроний въ Велесъ. Градътъ е въ празнична премѣна. Множество народъ се тѣпли отъ рано изъ улицитъ. Стари, млади, деца въ гиздаво облѣкло се суетятъ въ очаквание скжпия имъ гостъ — Негово Високопросвещенство Търновския митрополитъ Софроний, управляващъ Скопско-Велешката Епархия, който тукъ започна своето служение въ църковната иерархия като секретаръ на Велешката митрополия презъ 1915, 16, 17 и 18 години и учителъ въ Велешката гимназия. Улицитъ гъмжатъ отъ хора. Лицата имъ сияятъ отъ радостъ. Старци размѣнятъ скжпи спомени за днитъ, когато младиятъ иеродяконъ бѣше между тѣхъ. Тѣ дълги години на неволя и робия таиха въ сърдцата си свѣтлата надежда за този день.

Ето приближава часътъ на пристигането. Настъпва оживление. На градския площадъ, при вѣковния яворъ, множеството се увеличава: тукъ е цѣлиятъ градъ. Автомобилътъ, съ който пжтува многожеланиятъ високъ гостъ, се задава изъ прашния пжтъ. Всички обръшатъ глави къмъ тази посока. Колата спира и отъ нея слиза; развълнуванъ до сълзи, митрополитъ Софроний. Преди 23 години той напустна този градъ съ голѣма скръбъ въ душата си, но и съ надежда, че ще бжде живъ пакъ да се върне. Неговата сѣкровена надежда се изпълни. Той е пакъ между своитъ!

На площада е построена величествена арка съ надписъ „Добре дошелъ, Владико свети!“ Пръвъ приветствува Стареца бившиятъ гимназиаленъ учителъ и колега на Митрополита отъ гимназията свещеникъ Кузманъ п. Данаиловъ, следъ него кметътъ на града г. Христо Костовъ, после ученици, ученички и деца го поздравляваха и му поднасяха цвѣтя. Всички изказватъ голѣмата си радостъ отъ неговото присѣствие,

Сълзи бликватъ изъ изстрадалитъ очи на велешани. Цѣлиятъ народъ плаче отъ радостъ. Митрополитъ Софроний, дълбоко трогнатъ, отговори на приветствията съ прочувствено слово, което накара и най-коравото сърдце да затупти. Сълзи на умиление и радостъ бликатъ по очитъ на всички.

Шествието потегля къмъ старинния величественъ храмъ „Св. Пантелеимонъ“, съграденъ презъ 1840 отъ известния българи майсторъ Андрея. По пжтя къмъ църквата още на две мѣста сж построени арки, обкичени съ свежа зеленина. При всѣка отъ тѣхъ Митрополитътъ произнесе трогателни слова, които никога нѣма да бждатъ забравени. Процесията продължава бавно, тържествено и приближава дома на покойния свещеноикономъ Димитъръ Поповъ. На вратата, развълнувана стои престарѣлата презвитера, държейки въ старческитъ си костеливи ржце калимавката на своя покоенъ мжжъ. Дълги години тя е кжтала тази свещеническа шапка като светиня. И сега, съ треперящи ржце, просълзена я поднася на Митрополита. Шествието спира. Митрополитътъ свая отъ главата на стария свещеникъ Кузманъ п. Данаиловъ меката черна шапка, която носѣше по заповѣдъ на сръбската властъ, и съ благословия му налага българи свещеническа шапка. Настана мълчание! Всички съ почуда впиватъ погледи въ свещеника. Моментътъ наподобява свещенодействие. О, чудо! Иереятъ Кузманъ става отново близъкъ, роденъ, българи свещеникъ.

Величествената многолюдна процесия продължава своя ходъ.

Въ църквата „Св. Пантелеимонъ“ митрополитъ Софроний извърши благодарственъ молебенъ. Никога свещенитъ сводове на този храмъ не сж приютявали такова множество богомолци. Сияещитъ погледи на всички сж обърнати къмъ любимия роденъ Архирей. Въ този моментъ той произнесе огнени слова, които дълбоко се врѣзаха въ сърдцата на всички присжтствуващи.

Следъ молебена цѣлиятъ народъ се тълпѣше около Митрополита, за да получи отъ него благословия или чуе утешителна дума, а той намираше по нѣщо да каже на всѣки.

Уморенъ отъ преживѣното, доволенъ и радостенъ, митрополитъ Софроний отседна въ дома на стария македонски дѣецъ и герой-мжченикъ за освобождението на родината си Никола Настевъ, за чиито подвигъ и саможертва и децата знаятъ отъ своитъ читанки.

На другия день — 19 май, Високопросвещений Софроний направи посещение на мнозина велешки граждани, а сжщо така посети и близкия до града манастиръ „Св. Димитрий“, кждето велешани въ дни на неволя и скърби се събираха на обща молитва, въ която съ едно сърдце и една уста даваха изразъ на своитъ потиснати и поругани българи чувства.

Митрополитъ Софроний напустна града щастливъ, доволенъ и радостенъ, съ обещание, че често ще споможда този край.

Градъ Велесъ наистина преживѣ единъ паметенъ исторически день!

Аврамъ Вачевъ.

Повече обичамъ тогова, който защитава истината съ добродетели, отколкото оногова, който я защитава само съ доказателства.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

СЖДЕБНО ОТДѢЛЕНИЕ.

Съобщава се на заинтересованитъ страни и лица, че на четвъртото и петото сждебни заседания на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1941 година, ще бждатъ сложени на разглеждане следнитъ производства:

IV. СЖД. ЗАСЕДАНИЕ — 11. VI. 1941 г.

- 1) в. бр. д. № 105/40 на Георги и Мария Ночевы, отъ София.
- 2) в. бр. д. № 209/40 на Василка Начкова Илиева и Борисъ М. Тодоровъ, отъ София.
- 3) в. бр. д. № 285/40 на Калина Димова Иванова и Янчо Митевъ Янчевъ, отъ с. Златидолъ, Харманлийско.
- 4) в. бр. д. № 296/40 на Тодора и Петъръ Митеви, отъ с. Рудникъ, Варненско.
- 5) в. бр. д. № 46/41 на Дафина Ст. Темелкова и Крумъ Г. Захариевъ, отъ с. Балдево, Неврокопско.
- 6) в. д. у. д. № 9/41 на свещеникъ Симеонъ Лазаровъ п. Димитровъ, отъ София.
- 7) в. д. у. д. № 10/41 на свещеникъ Александъръ Чакърровъ, отъ с. Крупникъ, Горно-Джумайско.
- 8) в. бр. д. № 87/41 на Величко Ангеловъ Ганчевъ и Анка Гицова Накова, отъ Ломъ.
- 9) в. бр. д. № 88/41 на Бонка Г. Маркова и Георги П. Георгиевъ, отъ с. Градецъ, Видинско.
- 10) в. бр. д. № 89/41 на Мильо и Яна Николови, отъ с. Чичилъ, Кулско.
- 11) в. бр. д. № 90/41 на Мара Г. Николова и Петко Йорд. Харизановъ, отъ Фердинандъ.
- 12) в. бр. д. № 91/41 на Константинъ Ст. Костовъ и Райна Л. Антонова, отъ София.
- 13) в. бр. д. № 92/41 на Павелъ Радевъ Христовъ, отъ с. Бѣли Осъмъ, Троянско и Стефана Н. Кунишева, отъ Троянъ.
- 14) в. бр. д. № 93/41 на Миленъ Ал. Иванчевъ и Ванка П. Симеонова, отъ с. Коприва, Никополско.
- 15) в. бр. д. № 94/41 на Димитъръ Райковъ Стояновъ, отъ с. Надарево, Търговишко и Мария Василева Рашкова, отъ Шуменъ.

V СЖД. ЗАСЕДАНИЕ — 14. VI. 1941 г.

- 1) в. бр. д. № 36/40 на Анка Д. Александрова, отъ Враца и Ради Н. Бакърджиевъ, отъ Карнобать.
- 2) в. бр. д. № 157/40 на Йорданъ Хр. Бицинь и Катерина Т. Бучкова, отъ с. Лъджене, Пещерско.
- 3) в. бр. д. № 170/40 на Иванъ Станчевъ Вълевъ и Пена Димитрова Георгиева, отъ с. Робово, Елховско.
- 4) в. бр. д. № 248/40 на Донка и Панайотъ Бостанджиеви, отъ Търново.
- 5) в. бр. д. № 267/40 на Александъръ Х. Атанасовъ и Петра Ив. Станева, отъ с. Кошава, Видинско.
- 6) в. бр. д. № 306/40 на Герасимъ Д. Лапада, товъ и Крачуна Младенова, отъ с. Кошава, Видинско.
- 7) в. бр. д. № 95/41 на Елена Николова и Георги Ат. Семковъ, отъ Пловдивъ.
- 8) в. бр. д. № 46/41 на Гено Костовъ и Гена Г. Костова, отъ с. Вѣнецъ, Старо-Загорско.
- 9) в. бр. д. № 97/41 на Петко Колевъ Славовъ отъ с. Терзиевци, Дрѣновско и Пена Ив. Зяпкива отъ с. Д. Мждреци, Казанлъшко.
- 10) в. бр. д. № 98/41 на Димитъръ Ангелиновъ и Пенка Дечова Иванова, отъ Казанлъкъ.

11) в. бр. д. № 99/41 на Вѣра и Димитъръ Мициеви, отъ София.

12) в. бр. д. № 100/41 на Стоянъ Бошкова Чипориковъ и Цвѣта Г. Котева, отъ София.

13) в. бр. д. № 101/41 на Златка Ал. Рускова и Александъръ П. Пендаровъ, отъ с. Караджово Асеновградско.

14) в. бр. д. № 102/41 на Мачолъ Миховъ Петровъ и Цана М. Бошкова, отъ Габрово.

15) в. бр. д. № 103/41 на Сталю Таневъ Радевъ и Златка Тодорова Георгиева, отъ Казанлъкъ.

Забележка. Ако горнитѣ заседания не се състоятъ на определенитѣ дати, или не се разгледатъ всички дѣла, отлагатъ се за следващото по редъ заседание.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

— **Народното събрание** прие рѣдъ законопроекти, между които законъ за амнистията, за вжтрешенъ заемъ отъ 1,800,000,000 лв., за извънреденъ кредитъ, за работнически жилища и др.

Турското правителство е взело мѣрки за възстановяване желѣзопѣтнитѣ съобщения между София и Цариградъ.

— Турция ще пази и по-нататѣкъ неутралитетъ.

— Голѣмо земетресение е станало въ много турски области.

Хърватско-италианската граница е вече определена. Предстои да се опредѣли границата между Унгария и Германия.

— Хърватскиятъ кралъ ще носи име Томиславъ II и ще пристигне отъ Италия въ Хърватско тая седмица.

— Въ Хърватско ще има една партия — партията на усташитѣ. За сърбитѣ живущи въ Хърватско се създава специаленъ законъ, като тоя за евреитѣ.

Ромънското правителство ще провъзгласи наскоро новата конституция.

— Ромъния съ съдействието на Германия ще почне постройката на каналъ Черна вода — Кюстенджа, за съкратяване пѣтя по Дунава за Черно море.

Германия и Иракъ възстановиха дипломатическитѣ отношения.

Франция взе рѣдъ военни мѣрки въ Сирия и Дакаръ срещу заплахитѣ на Англия и Америка. Въ Сирия английски аероплани хвърлиха бомби въ Дамаскъ и други мѣста.

— Адмиралъ Дарланъ има втора среща въ Парижъ съ германския представителъ Абецъ. Следъ връщането си въ Виши той произнесе кратка речъ, въ която заяви, че Франция е избрала своя пѣтъ къмъ животъ. Тя ще участвува въ уреждането на Европа и въ запазване на колонитѣ. Заяви, че Хитлеръ не е искалъ френски войски или флотата ѝ.

Англия е въ тревога отъ френското сближение съ Германия, войната въ Иракъ, арабското противанглийско движение, положението въ Индия и голѣмитѣ морски загуби, както и отъ загубата на Критъ.

— Чърчилъ издаде нареждане до английския народъ какъ да се пази отъ парашутисти, каквито се очаквали въ Англия следъ германския успѣхъ въ Критъ.

— Англия постепенно подчини египетското правителство. Последното почна да преследва националиститѣ противници на Англия. Въпрѣки тия мѣрки, египетскиятъ народъ е зле настроенъ срещу Англия.

Въ Америка продължаватъ борбитѣ противъ

американската намѣса въ войната. Министритѣ Ноксъ и Стимсънъ сж държали речи за измѣнение на закона за неутралитета и за американска намѣса.

— Въ Южно-Американскитѣ републики недоволството срещу воинствената политика на Рузвелтъ расте, защото стопански Южна Америка е зле.

Япония отново предупреди Америка, че ще воюва съ нея, ако се намѣси въ полза на Англия.

Иракъ продължава да получава доброволци отъ Палестина, Иеменъ, Трансиордания и Сирия. Освенъ тия, доброволци имало отъ Италия, Германия и Русия.

— Въ Трансиордания се води борба срещу англичанитѣ. Иерусалимскиятъ главенъ мюфтия избѣгалъ въ Иракъ и отправилъ позивъ до арабския свѣтъ за свещена борба срещу Англия.

Войната по море даде голѣми загуби както за търговската флота на Англия, така и за военната. Англия загуби въ Срѣдиземно море една трета отъ военната си флота. Загуби въ Атлантическия океанъ най-голѣмия въ свѣта воененъ параходъ „Хуудъ“ отъ 42,000 тона. Освенъ тия загуби, много параходи сж повредени.

— Германцитѣ употрѣбиха масово парашути за стоварване отъ летала на войници на о-въ Критъ. Стотаренитѣ войски сж сполучили въ нѣколко дневни боеве да заематъ половината островъ. Англия се мчи сега да спаси новозеландскитѣ и грѣцки войски, като ги прехвърли въ Египетъ. Опитътъ не е успѣлъ до сега. Критъ е на падане.

I. У насъ.

Откриване на лѣтната синодална сесия. На 27 т. м. Св. Синодъ въ малѣкъ съставъ откри лѣтната своя редовна сесия. Високопреосвещенниятъ Търновски митрополитъ Софроний, членъ на Св. Синодъ, не е още пристигналъ въ София, понеже е по обиколка въ управляваната отъ него Скопско-Велешка епархия.

Празникътъ на светитѣ равноапостолни Кирилъ и Методий. На 24 т. м. цѣлокупниятъ български народъ, при изключителна радостъ, чествува паметта на своитѣ първоучители св. Кирилъ и Методий. Въ столицата, следъ св. Литургия, на площада при храма-паметникъ „Св. Александъръ Невски“ се отслужи молебенъ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, подпомогнатъ отъ Преосвещенитѣ епископи Никодимъ и Харитонъ, Високопреподобнитѣ архимандрити Николай и Игнатий и храмовия клиръ. На молебена присѣтствуваха: Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, Т. Ц. В. князь Кирилъ и княгиня Евдокия, всички министри, начело съ министъръ-председателя г. проф. Б. Филовъ, председателътъ на Нар. събрание г. Хр. Калфовъ, началникъ щаба на армията г. ген. хаджи Петковъ, висши германски офицери, представителни групи отъ Македо-

ния, Тракия, Добруджа и Западнитѣ покрайнини, ученици отъ всички степени и видове училища въ столицата, кадети, юнкери и студенти, ученици и ученички отъ новоосвободенитѣ земи и многохиляденъ народъ. Негово Величество, придруженъ отъ м-ръ-председателя и князь Кирилъ, обходи всички учащи се и поздрави тѣхнитѣ шефове. За дѣлото и заслугитѣ на св. Братя произнесе речъ г. д-ръ Ив. Дуйчевъ, доцентъ при Университета. Следъ молебена се устрои величествена манифестация, приета отъ Н. В. Царя, който, заедно съ всички официални лица, бѣ застаналъ на специаленъ подиумъ предъ Нар. събрание.

Академическо чествуване празника на св. Кирилъ и Методий. На 23 т. м., 6 ч. следъ пладне, въ аулата на Университета се извърши академическо тържествено чествуване на св. Кирилъ и Методий, уредено отъ Университета, съвмѣстно съ Академията на наукитѣ и изкуствата. Присѣтствуваха Т. В. Царьтъ и Царицата, Т. Ц. В. князь Кирилъ и княгиня Евдокия, министъръ-председателъ г. Б. Филовъ, председателъ на Нар. събрание г. Хр. Калфовъ, професоритѣ и много отбрана публика. Ректоръ на Университета о. протопрезвитеръ Ст. Цанковъ каза удовно слово за светостта и светото дѣло на равноапостолнитѣ св. Братя, г. проф. Ст. Романски произнесе речъ върху „Дѣлото и езикътъ на св. Кирилъ и Методий“, а г. проф. П. Мутафчиевъ говори върху „Дѣлото на св. Кирилъ и Методий въ културната мисия на българския народъ“.

Ромънски министъръ въ София. На 27 т. м. сутринята пристигна въ столицата като гостъ на Богословския факултетъ и на Университета румънскиятъ министъръ на Пропагандата г-нъ Никифоръ Крайникъ, професоръ по мистика и апологетика въ Букурещкия университетъ. Въ сѣщия день вечерята г-нъ министъръ Никифоръ Крайникъ произнесе на нѣмски въ Университета академична речъ, на тема „Нашето вселенско отечество“. На тая речъ присѣтствуваха: министъръ-председателъ г. Б. Филовъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ Високопреосвещ. Видински митроп. Неофитъ, Високопреосвещ. Врачански митроп. Паисий, пълномощнитѣ министри на Германия, Италия и Ромъния, ректоръ на Университета о. протопрезв. проф. Ст. Цанковъ, професорското тѣло и много видни общественици. Следъ това въ Юнионъ-клубъ Ректоръ на Университета даде въ честь на високия гостъ вечеря, на която присѣтствуваха м-ръ председателъ Б. Филовъ, министърътъ на вътрешнитѣ работи г. П. Габровски, председателъ на Нар. събрание г. Хр. Калфовъ, Високопреосвещ. Нам.-председателъ на Св. Синодъ и Високопреосвещ. митрополити Стефанъ и Паисий.

Архиерейско посещение. Отъ 5 до 9 май т. г. Негово Високопреосвещенство Старо-Загорскиятъ митрополитъ Климентъ предприелъ обиколка въ южната частъ на богодарованата му епархия. Високопреосвещениятъ митрополитъ посетилъ градъ Харманлий и селата: Овчарово, Богомилово, Коларево, Българенъ, Иваново, Левски, Климентиново, Опанъ, Срѣдецъ, Бждеще, Набожнево, Българска поляна, Черепово и Главанъ — радушно посрещнатъ отъ духовенство, учители, ученици и народъ. Навсѣкжде Митрополитътъ произнесълъ проповѣди, отслужвалъ водосвети и, при възможность, св. Литургия. При тази обиколка Архиепиеятъ посетилъ и войскова частъ и военна болница, като раздавалъ и подаръци по случай празника на храбростта.

Семинарско тържество. На 23 т. м., следъ привършване на учебнитѣ часове, въ Софийската ду-

ховна семинария стана предаването на училищното знаме отъ завършващитѣ семинарията ученици на она следяващитѣ ги старши-ученици, петокласници. Хорътъ на семинарията изплѣ народния и царски химни. Шестокласникътъ Михаилъ Пеновъ и петокласникътъ Любенъ Поповъ произнесоха вдъхновено смислени речи за случая, като и двамата изхождаха отъ лозунгитѣ на знамето: „Вѣрвай въ Бога“ и „Обичай България“. Случаенъ гостъ на това тържество бѣ и Негово Високопреосвещенство Софийскиятъ митрополитъ Стефанъ, който, силно трогнатъ отъ виденото и изживеното, следъ предаването на знамето, произнесе прекрасна речъ предъ всички ученици, като благодари на Ректоръ, учители и възпитатели за тази възпитателна традиция — въведена още отъ времето на бившия ректоръ Смоленския епископъ Евлогий.

Починалъ чиновникъ. На 25 т. м. почина скоропостижно Никола Илиевъ Младеновъ, чиновникъ-инкасагоръ при Св. Синодъ, 53 годишенъ. Погребението му стана на 26 т. м. Опѣлото се извърши въ храма „Св. Преображение“ отъ Негово Преосвещенство Стобийския епископъ Никодимъ, секретаръ на Св. Синодъ, въ съслужение съ Високопреподобния архим. Николай, началникъ на културното отдѣление при Св. Синодъ, свещ. В. п. Ангеловъ, касиеръ на Св. Синодъ, и храмовото духовенство.

Богъ да го прости.

Даръ за германски и български войници. Комитетътъ отъ духовници и граждани въ гр. Троянъ е събралъ, въ натура и пари, сумата 133,750 лева, която била съответно препратена за раздаване на ранени германски войници и български граничари.

Ученическо благовестие. Ученицитѣ отъ шести, пети и четвърти класове на Софийската духовна семинария, презъ продължителната Великденска ваканция, сж произнесли по градове и села въ цѣлата страна петстотинъ, осемдесетъ и две проповѣди.

II. Въ чужбина.

Въ Америка. Отклонение отъ военна служба. Въ Съединенитѣ Щати, гдето военната служба е задължителна за всички поданици, броятъ на неявилитѣ се въ казармитѣ при повикване, главно поради религиозни убеждения, напоследъкъ твърде много се увеличилъ. Повече отъ 20,000 младежи, привърженици на баптистката, методистската, епископалната, лютеранската и католическата църкви, се отклонили отъ военна служба. Тѣ всички, по наредба на правителството, били настанени въ особени концентрационни лагери.

Недѣля на Библията. На 18 т. м. въ Съединенитѣ Щати била устроена „Недѣля на Библията“. Въ всички католически и протестантски църкви тоя день били произнесени проповѣди за голѣмото значение на словото Божие и повелителната нужда на всѣко християнско семейство да има светата Библия.

Въ Китай. Броятъ на студентитѣ въ католическия университетъ. Въ Пекинъ отдавна сж съществува католически университетъ. Презъ настоящата учебна година въ този университетъ се записали 1820 младежи, отъ които 662 били студентки. Повече отъ половината записали се студенти следвали историко-филологическия факултетъ.

Глав редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатъ С. М. Стайковъ — София.